

Vingprofiler

Ulf Ringertz

Grundläggande begrepp

Definition och geometri

Viktiga egenskaper

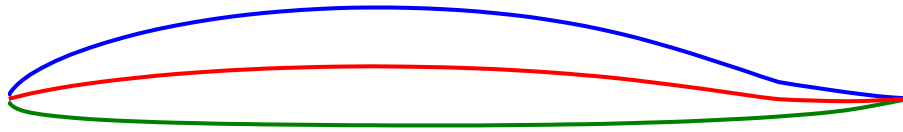
Numeriska metoder

Vindtunnelprov

Framtid

Vingprofiler

Korda

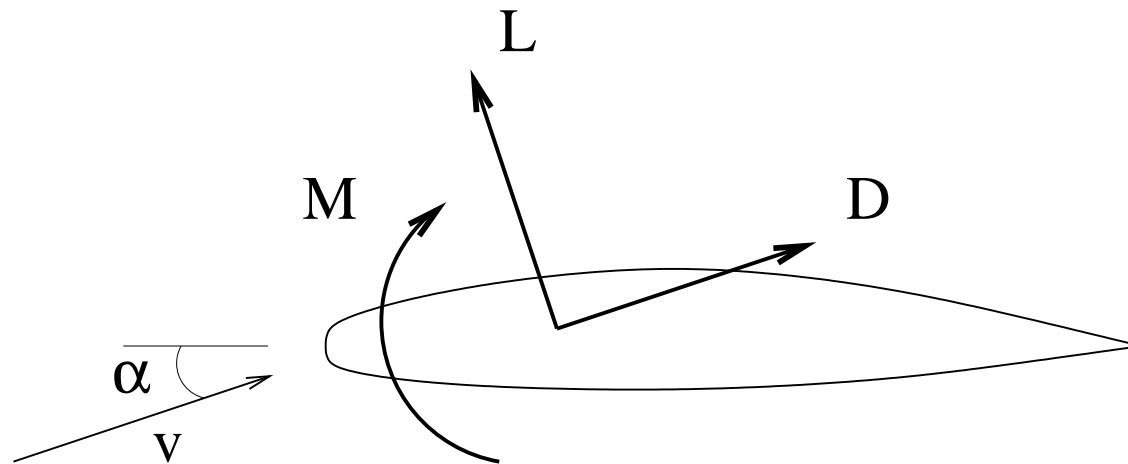
Tjocklek

Medellinje

Läge max tjocklek

Roder?

Lyftkraft, motstånd och moment

Lyftkraftens uppkomst

Enkel:

Newtons nr 2, vingen ändrar luftströmmens riktning, för detta krävs en kraft.

Newton nr 3, verkan och motverkan leder till att L verkar på vingen

Mer korrekt:

Newtons nr 2, $F = d/dt(mv)$

Kontinuitetsekvationen (stiger det så sjunker det någon annanstans)

Konstitutivt samband $\tau = \mu dv/dy$, friktion beror på lutning

Motstånd

Formmotstånd (olika tryck fram och bak)

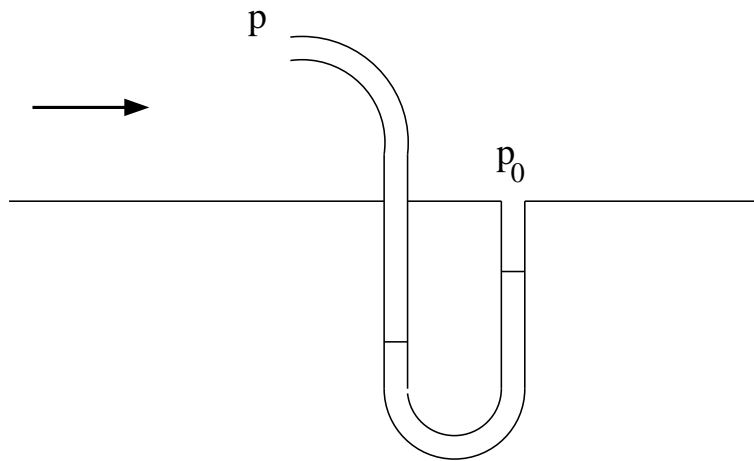
Friktion

Inducerat motstånd

Vågmotstånd

Dynamiskt tryck

$$q = p - p_0 = \frac{1}{2}\rho v^2$$

Totaltryck p

Statiskt tryck p_0

Densitet $\rho = 1.2 \text{ kg/m}^3$

Hastighet $v \text{ m/s}$

Luftens rörelseenergi per volymenhet

Dimensionslösa tal

$$C_L = L/(qS) \quad C_D = D/(qS) \quad C_m = M/(qSc)$$

S vingarea, c vingens korda

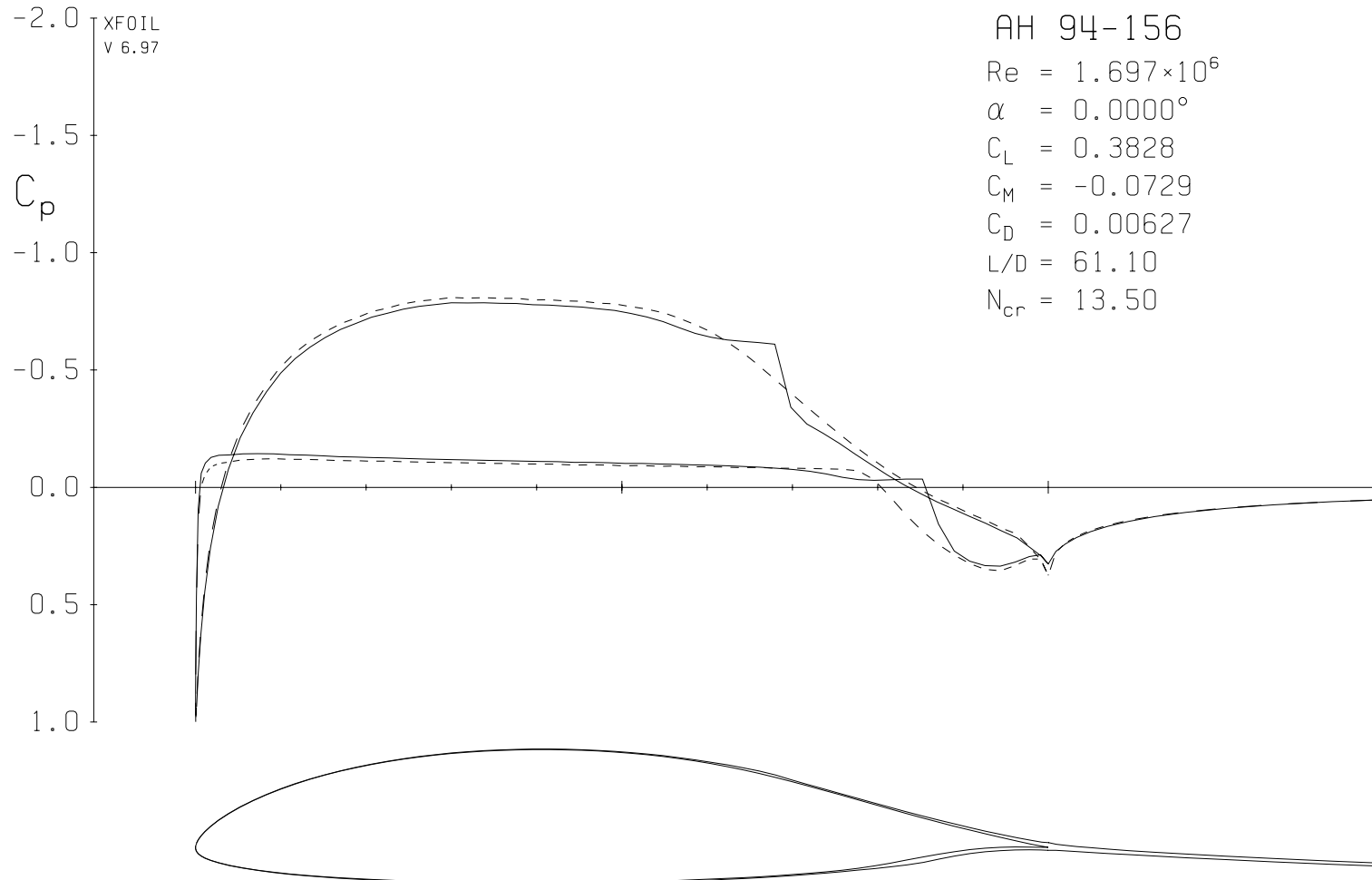
Exempel:

Ventus 2cxT: $S=11 \text{ m}^2$, $v=25 \text{ m/s}$, $m=600 \text{ kg}$ ger $C_L = mg/(qS)=1.4$

Boeing 747: $S=500 \text{ m}^2$, $v=80 \text{ m/s}$, $m=300000 \text{ kg}$ ger $C_L=1.53$

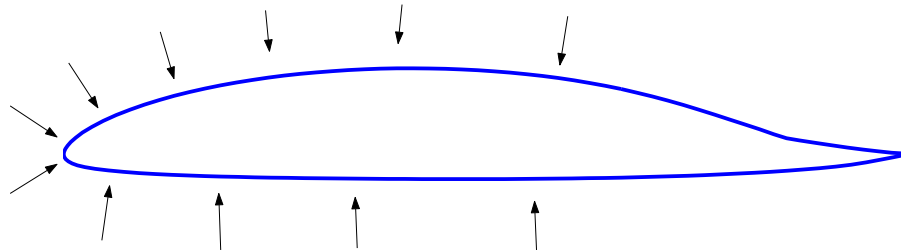

Tryckkoefficient $C_p = (p - p_0)/q$

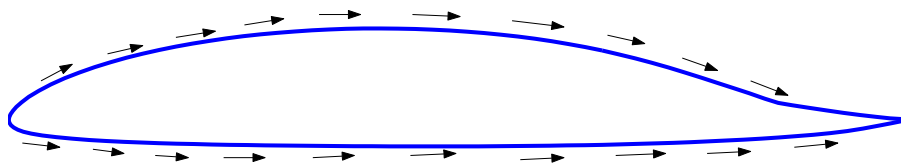

Kraftens fördelning på profilen

Tryckfördelning p (N/m²)

Skjuvspänning τ (N/m²)

Lyftkraft och motstånd beror i olika grad på p och τ

Reynolds tal

$$Re = v c / \nu \quad (\text{fart} \cdot \text{längd} / \text{viskositet})$$

Re = tröghetskrafter / viskösa krafter

Stort Re, luft i hög fart

Lågt Re, sirap i låg fart

Ventus, 100 km/h

$$Re = (100/3.6) * .6 / 1.5 \times 10^{-5} \approx 10^6$$

Laminär strömning

Välordnad

Strömning sker i skikt

Kan beskrivas 2D och tidsinvariant

Turbulent strömning

Kaotisk rörelse (många små virvlar)

Alltid 3D och varierar i tiden

Kan dock i vissa fall medelvärdesbildas

Vingprofiler bara bra för vissa Re !

Modellflygsaerodynamik svårt, $Re=10^4$

Separation

Matematisk definition finns i 2D!

Skjuvspänning noll på ytan

Gränsskikt

Tunt skikt nära ytan där hastigheten bromsas upp

Tjocklek?

$$\delta_{99}/c = (5/\sqrt{Re})\sqrt{x/c} \quad (\text{Några mm})$$

Laminärt eller turbulent?

Laminärt bra med lågt friktionsmotstånd men känsligt för störningar

Turbulent är mer stabilt men ger högre friktionsmotstånd

Målsättning

Försök att bibehålla laminärt gränsskikt

Trycket ökar efter punkten där profilen är som tjockast

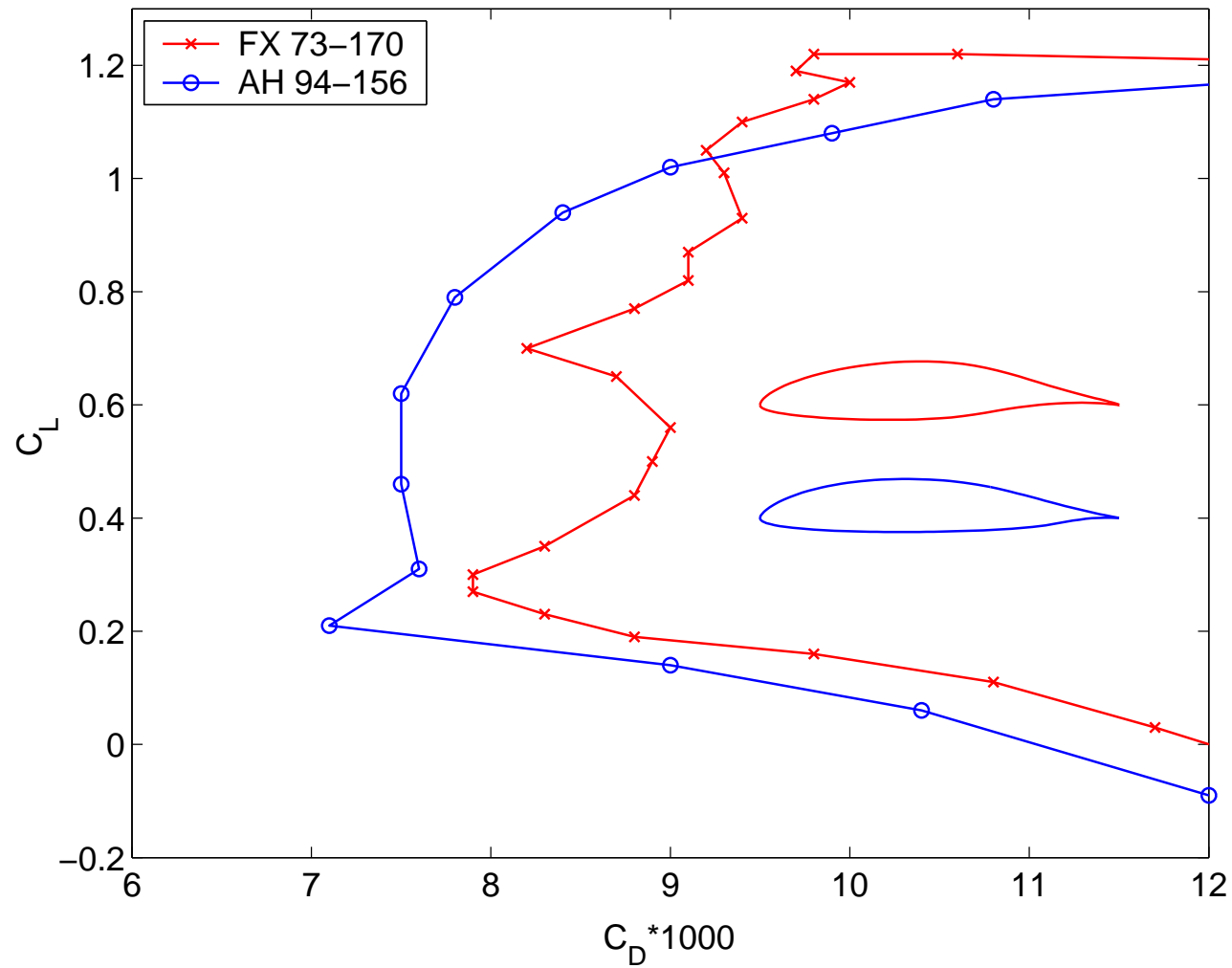
Flytta denna punkt bakåt

Undvik separation

Profil från 70-talet och 90-talet

Modern profil

Finish bra -> försök bibehåll laminär strömning så länge som möjligt

Lägre motstånd

Undvik störningar = myggskrapor

Numeriska metoder

Matematisk modell

Olika approximationer (viskös, inviskös etc)

Kombinationer av viskös och inviskös bäst

(Integro)Differential ekvationer

Numeriska metoder

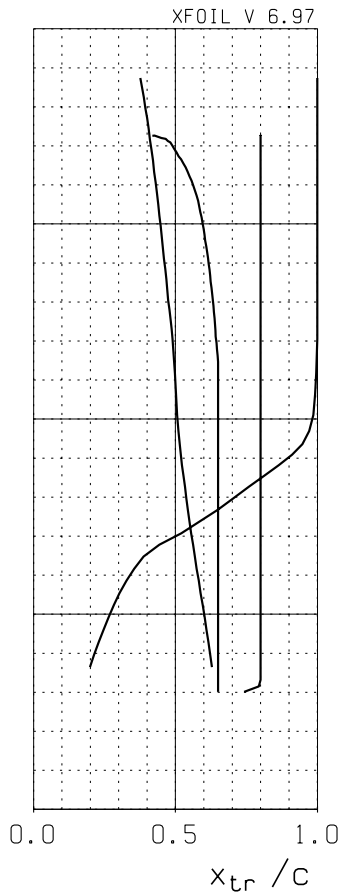
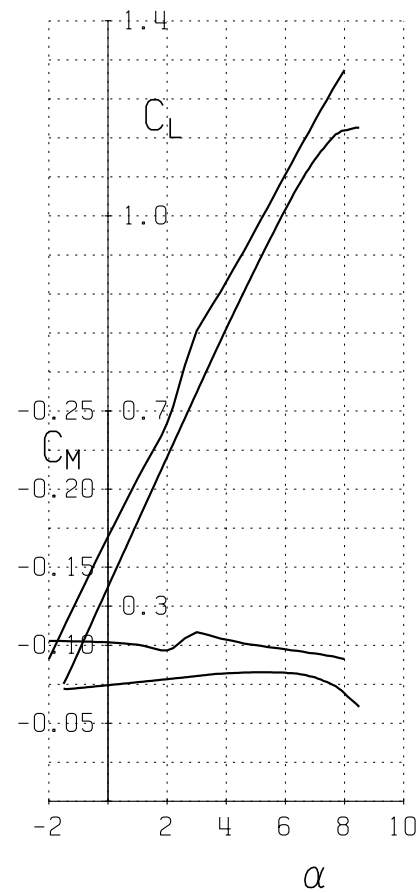
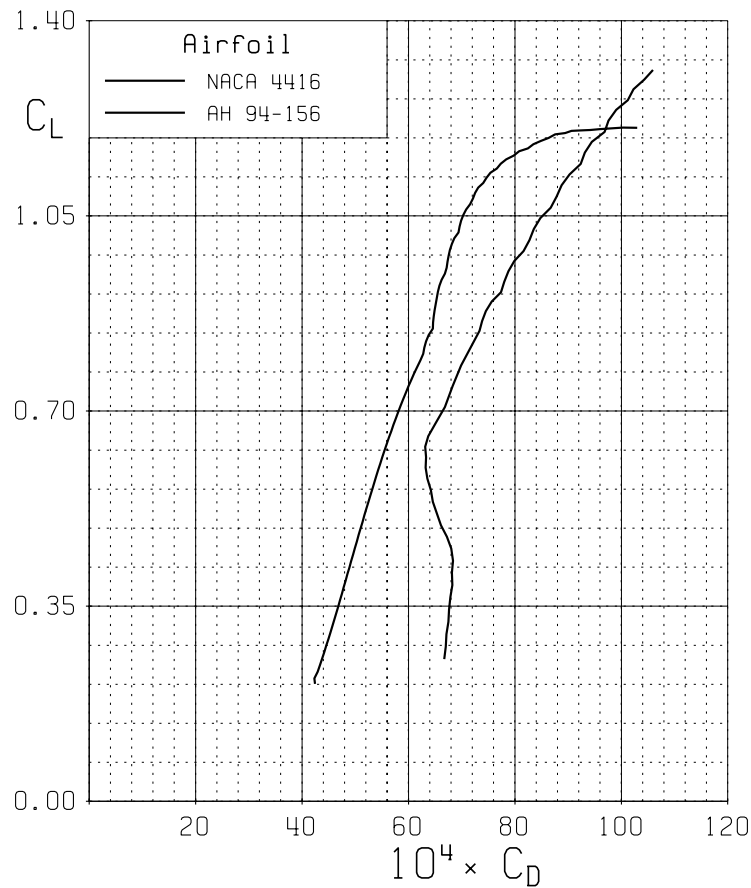
Programmering (Fortran eller C)

Xfoil bra exempel för den intresserade

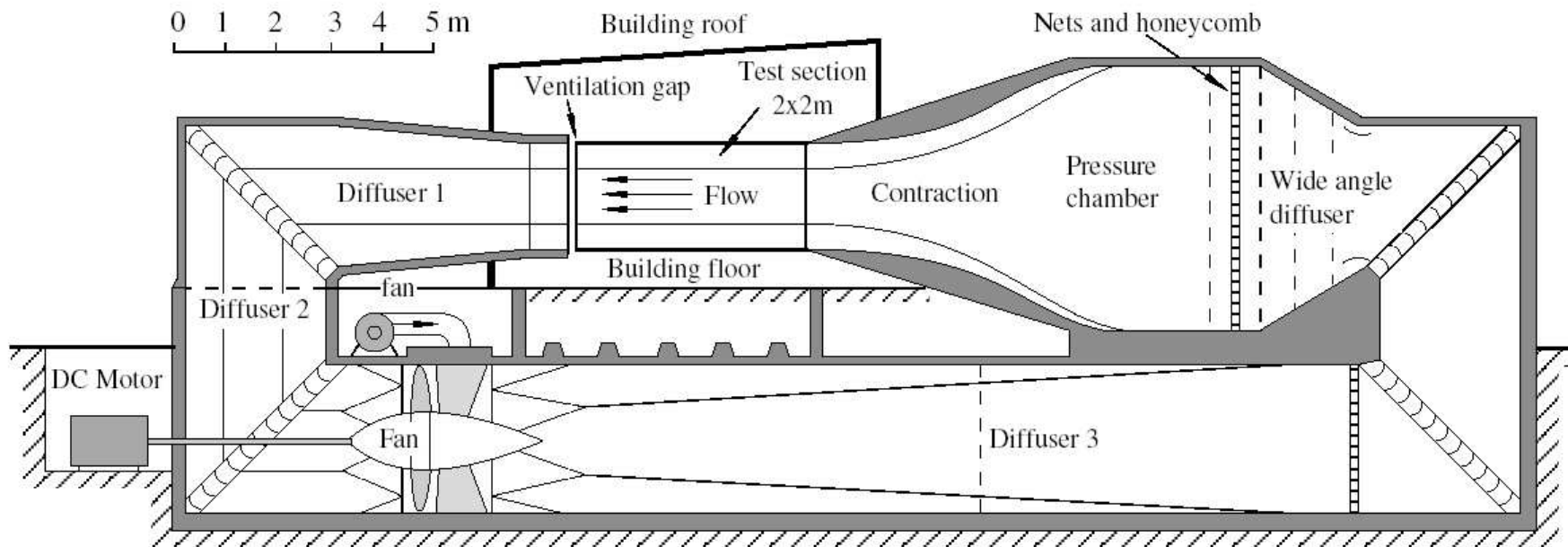

Beräknade egenskaper

NACA 4416 $Re_{\sqrt{CL}} = 1050000$ $Ma_{\sqrt{CL}} = 0.000$ $N_{crit} = 13.500$
 AH 94-156 $Re_{\sqrt{CL}} = 1050000$ $Ma_{\sqrt{CL}} = 0.000$ $N_{crit} = 13.500$

Vindtunnel

Vindtunnelprov

Tryckmätning

Motståndsmätning med vakkratta

Oljevisualisering

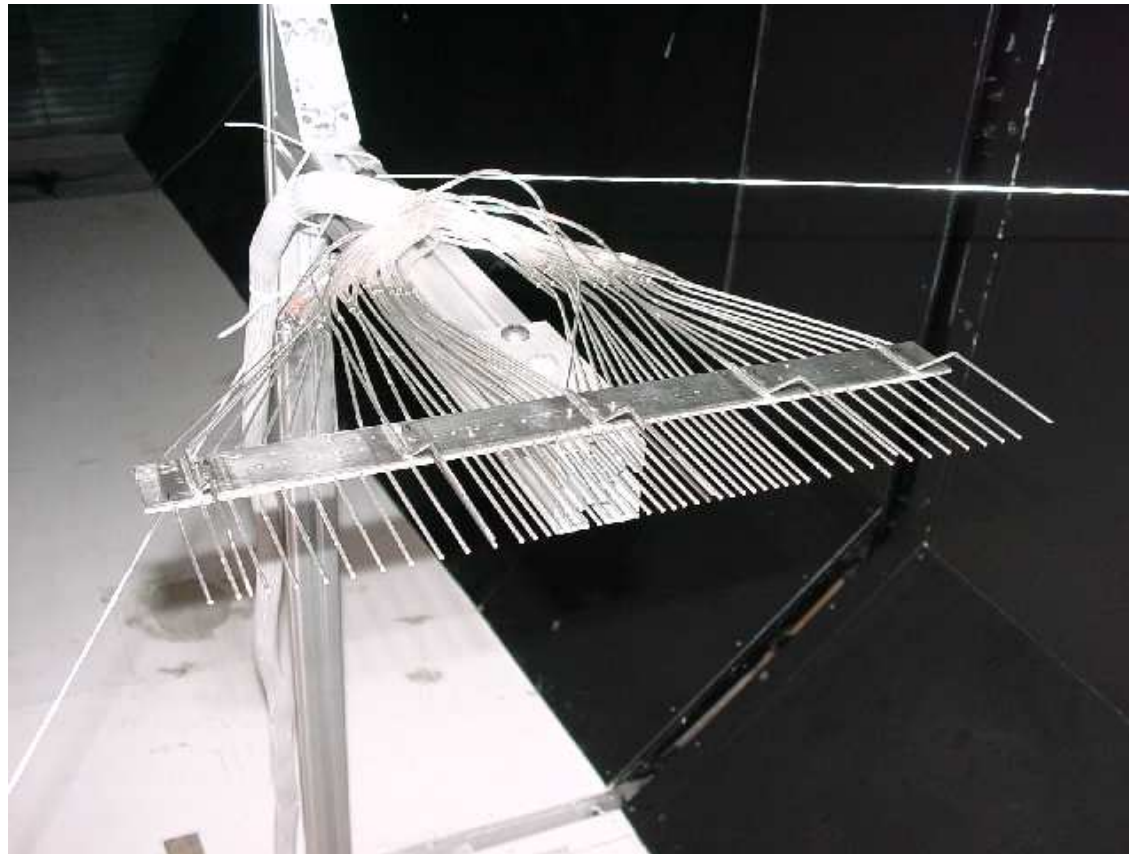
Vågmätning

Vingprofilinstallation

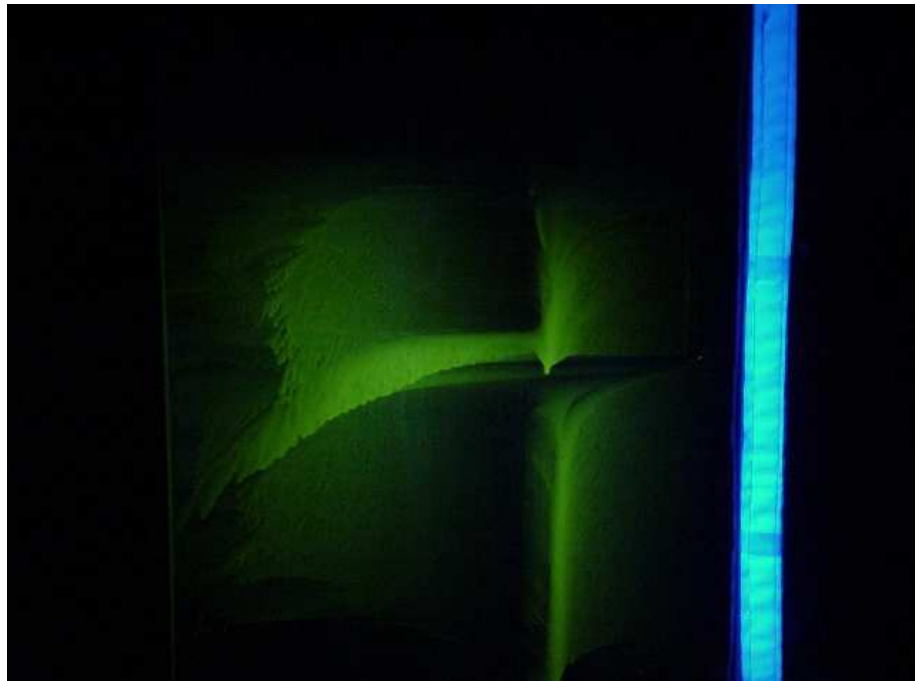

Vakkratta

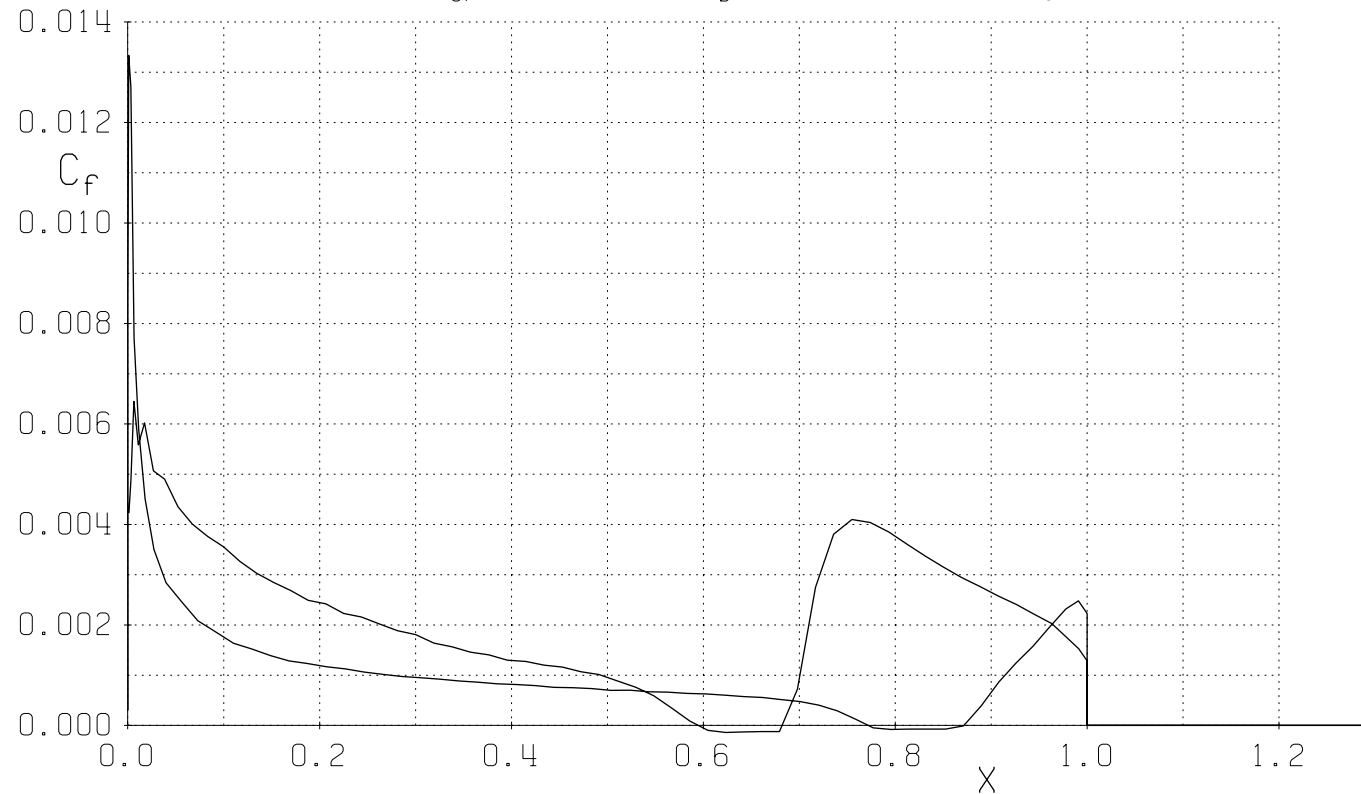
Visualisering

Xfoil beräkning av friktion

AH 94-156

Ma = 0.0000 $\alpha = 0.0000^\circ$ $C_L = 0.3828$ T: $x_{tr}/c = 0.6801$
Re = 1.697×10^6 $N_{cr} = 13.50$ $C_D = 0.00627$ B: $x_{tr}/c = 0.8525$

Vad vill man ha?

Lågt motstånd för given lyftkraft

Snäll stall

Okänslig för störningar (regn och myggor)

Hur gör man?

Räkna

Prova

Räkna

Prova

Flyg

Räkna

Prova

OSV

Framtid

Små förbättringar

Precision i tillverkning (baka muffins)

Ytbehandling

Aktiv påverkan (sugning)

Framdrivning?

Vinna VM i Texas?

Blom tror att ni blir bättre av att lyssna på det här föredraget

Inte jag!

Skit i teorin, träna istället!

SLUT!

